

MEKTUP**İKİ YANIT (ADIVAR VE NUR BAŞLIKLİ İKİ YAZIMA GELEN ELEŞTİRİLER HAKKINDA)***Dr. Tolga ERSOY***Dirican'a**

1) Halide Edip, "ettiğimiz" diye yazmış! Alıntındaki bu kelime için, Dirican eleştirisini Halide Edip'e yollamak zorunda, ya da en azından merak edip, künyesini verdiğim alıntıyı okumalı.

2) "Tıbbiye-i" kelimesi orjinal metinde vardır, sanırım tashihde düşmüş, eleştirinin tarafı yine de ben değilim.

3) Sağlık bakanları sıralaması için farklı bilgiler veren en az beş kaynağa ulaştım. Burada tartışılması gereken, miladın gününün belirlenmesi!

4) Dirican, "Eleştirilerimde insafli olmamı" öğütüyor. İnsafın nedeni yaşanan günün gerçekliği olmalıymış. "Yaşanılan ortamın" gereklilikleri adına herşeyin yapılabileceğini kabullenirsek insanlık tarihindeki tüm vahşetlerin haklılığını baştan kabullenmiş olmaz mıyız? Doğru olan eleştiriye kabul etmek ve tarihi yalnızca bize dayatıldığı gibi düzden değil "tersten de" okumaktır. Ya da yalnızca okumak. Ve doğru okumak!

5) "Tek Adam Kıyamı" ile kimi mi kastediyorum? 80 yıla yaklaşan yakın tarihimizde, erk uğruna ülkeyi kana zulme ve yoksulluğa boyayanları, ne adına yaptıklarını?

Aytek'in'e;

1) Yazı Mustafa Kemal'i kötülemek amacıyla yazılmamıştır. Ancak, o amaçla yazıldığı düşünülerek okunmuştur. Yanlış okunmuştur.

2) Yazıda, paranoid durumun iktidar mücadelesi ile bağdaşık olduğu söyleniyor. Mustafa Kemal'de böyle bir mücadele içindedir. Bu bir suçlama değildir, olsa olsa somutun zenginliğinden yola çıkarak yaptığım soyutlamadır. Binlerce örneği ile tartışabilirim.

3) 2. paragrafın son cümlesi okunduğunda, Adivar'ın, Mustafa Kemal'in ya bağımsızlık ya ölüm sloganıyla çelişkiye düştüğü ANCAK (!) "yine de büyük bir insan olduğu" söyleniyor. Adivar'ın iyiden iyiye küçültüldüğü bu sözleri anlamakta zorlanıyorum.

4) Aytekin, talihsiz Mumcu'nun, talihsiz aforizmasını talihsiz bir şekilde kullanıyor. Tarihi gençliğinde Ziya Karal'dan sonraları ise, 30-40'larda nazi yanlısı, 70'lerde cuntacı, 80'lerde darbeci, 90'larda şovenist, azınlık mallarına gasp yoluyla fiziki varlığını bulan bir gazetenin köşelerinden öğrendiği anlaşılan mektup sahibinin "bilgisizlik" suçlamasını şaşırıyorum.

5) Yaşamının önemli bir bölümünü yurt dışında geçiren Yıldız Sertel'in en iyi olasılıkla 33 yıl öncesine ait anımsadıkları

bana "en güzel yanıt"mış! (En iyi olasılıkla diyorum ama bu tarih daha da eski olabilir. Çünkü 1950-1968 yıllarını yurt dışında geçiren Sertel ile 1964 yılında ölen Adıvar'ın yurt dışında karşılaşmadılarsa bu konuşmayı 1950 yılında yapmış olmaları gerekiyor). 33 yıl öncesine dayanan anılarla bir tartışma başlatmak, akademiler hakkında bizi karamsarlığa düşürüyor. Tekrar ediyorum, resmi tarih tezlerini sorgulamaksızın savunmak dahası ötesini bilmemek-okumamak bilimsel bir tavır değildir. Aytekin'i de okumaya davet ediyorum.

6) Yazıda hakaret yoktur ancak mektupda vardır: Aytekin fetişlerle kıyaslama yoluna gitmiştir. Antropolojik açıdan yanlıştır. Bilimsel değildir.

Sonsöz yerine;

"YENİ-ESKİCİLER'de dolaşırken "Bütün Osmanlı (ve Ortadoğu) tarihçileri sarışındır" der idim. Karaşınlara inat!... Tarih denilen, meşe seli gibi kıpkızıl, ırmakta iki kez yıkanılmaz ya; hadi biz hayal ya da metafor dünyamızda, çevirelim, geri çevirim: Sözgelisi, İsmet İnönü, kapıkulluğundan vazgeçseydi ve bunun sonucu 13-14 yıl hapislerde yatabilir, ve Nazım Hikmet de cumhurbaşkanı olabilirdi. Teşbihde hata olmamış! Bir anlamda da taktim tehir. Masanın bir yanı ile öteki yanı sorunu anlayacağınız! Fark etmez!" (Ece Ayhan-Esas Duruş Mülkün Temelidir)

...

"Dervişler kendi deneyimlerinden konuşuyorlardı. Buğday! koruk! boncuğ! ünleyen bir Beylik kapaklanmaya görsün. Sekiz şehzade, dokuz tahtı İznik'e kaçırın, dört düzmece... vardık V. Mustafa'ya ve kör bir çeşmenin içinde, zalim bir padişahın zamanında doğmadık diyorlar dövündüler dervişler." (Ece Ayhan-Kör Bir Çeşme).